

Naslovnica » Sport

SPORT

Olimpijci nakon medalja: Zadužili hrvatski sport, a potom zaboravljeni

 TOMISLAV PAŠIČEK 10 LISTOPADA 3 MINUTE

Olimpijski uspjesi i sjaj medalja hrvatskih sportaša u nekim se primjerima brzo zaboravljaju. Razloga je više, a najčešće je to rezultat kombinacije povijesnih okolnosti, institucionalne nebrige i društvene amnezije. Događa se to iako su svi oni na neki način temelj hrvatske sportske baštine, a njihovi uspjesi trebali bi biti trajno upisani u kolektivnu memoriju. Kada tražimo dublje razloge zašto ih se zaboravlja valja reći kako su neki od njih nastupali pod drugim zastavama. Tako su hrvatski sportaši prije 1992. nastupali za Jugoslaviju, Italiju, pa čak i Austro-Ugarsku. Njihovi uspjesi često su pripisivani tim državama, dok je hrvatski identitet ostao u sjeni.

Problem je i što u Hrvatskoj nije vođena sustavna evidencija o sportašima koji su nastupali prije osamostaljenja. Uz to čitav niz medalja u razdoblju od 1948.–1988. nisu službeno priznate kao hrvatske, iako su ih osvojili Hrvati. Stara je istina i kako je sve lakše ako postoji medijska i društvena vidljivost, a sportaši iz manje popularnih sportova poput veslanja, gimnastike, sreljaštva... često ostaju izvan fokusa medija, a time i javnosti. Njihovi uspjesi ne dobivaju trajnu vidljivost.

Nakon karijere zaslužnih sportaša nedostaje, u mnogim slučajevima i institucionalna podrška. Tako je mnogo vrsnih olimpijaca kojima po završetku karijere nije pružena prilika za rad u sportskim strukturama ili drugdje. A društvo bi moglo mnogo toga učiniti kako bi se ispravile te nepravde. Primjerice, valjalo bi obnoviti povijesnu evidenciju i dati značaj svim hrvatskim sportašima koji su nastupali pod drugim zastavama. Može se mnogo učiniti i dodjelom počasnih nagrada u sportovima u kojima su se iskazali hrvatski olimpijci.

Kada tražimo primjere, među najstarijim, a danas često zaboravljenim hrvatskim olimpijcima ističu se sportaši koji su nastupali na prvim poslijeratnim Olimpijskim igrama, davne 1948. godine u Londonu. Spomenimo Ivu Lipanovića, rođenog u Orebiću, koji je veslao za HVK Gusar, a njegova posada četverca bez kormilara izborila je nastup na OI nakon pobjeda na regatama u Zagrebu i Budimpešti. Poznati nogometaš Željko Čajkovski nositelj je srebrne medalje iz Londona 1948. Rođen u Zagrebu, bio je igrač Dinama i reprezentacije Jugoslavije. Sudjelovao je i na SP-u 1950. u Brazilu. Nakon igrčke karijere, radio je kao trener u Njemačkoj. Tu je i Duje Bonačić koji je nastupio na Olimpijskim igrama u Helsinkiju 1952. godine, veslač Gusara, osvajač zlata, prve medalje za njegov klub iz Splita. Ovi sportaši samo da su bili pioniri hrvatskog olimpizma, već su svojim nastupima u teškim poslijeratnim uvjetima postavili temelje novim generacijama. Njihova imena valjalo bi pamtiti i o njima govoriti.

Među istaknute olimpijce, danas često zaboravljene, među onima iz razdoblja prije Drugog svjetskog rata je Milan Neralić, osvajač brončane medalje u mačevanju, točnije sabliji, u Parizu 1900. Rođen je u Slunju 1875. i prvi je Hrvat koji je osvojio olimpijsku medalju, nastupajući za tadašnju Austro-Ugarsku. Treba reći i kako je Neralić pripadao svijetu vrlo svestranih sportaša, pa se tako bavio plivanjem, gimnastikom, dizanjem utega, planinarenjem i skijanjem. Školovao se u Petrinji, a vojnu karijeru započeo je u Karlovcu, potom u Bečkom Novom Mestu, gdje je završio specijalizaciju za vojnog učitelja mačevanja. Potom je bio vojni instruktor mačevanja u Beču, glavni učitelj mačevanja u austrijskoj vojsci. Radio je i u civilnim klubovima u Beču i Berlinu, a kasnije je trenirao i poznatog mačevaoca Richarda Verderberga, osvajača olimpijskih medalja. Budući je nastupao za Austro-Ugarsku, u hrvatskoj sportskoj povijesti dugo nije bio isticano njegovo podrijetlo ni značaj.

Neralića valja pamtit i jer nije bio samo pionir hrvatskog olimpizma. Bio je inovator i pedagog, poznat po potezu nazvanom "leteći ispad". U svijetu mačevanja poznat je kao munjeviti ubod iz visokog skoka. Neralić je i autor knjige "Uvod u mačevanje", objavljene 1914. u Charlottenburgu.

Ipak, za razliku od drugih koji nemaju javnih spomenika, imena na školama, sportskim dvoranama i slično, Neralića su se najprije sjetili u njegovom Slunju – godine 2012. postavljena je spomen-ploča na njegovoj rodnoj kući. Od tada se održava i utrka s njegovim imenom a u sklopu Dana Grada Slunja, od 2013. se u njegovu čast u Karlovcu održava turnir u mačevanju – kup Milana Neralića. Godine 2019. velikog hrvatskog sportaša i olimpijca, prvog hrvatskog osvajača olimpijske medalje, sjetio se i Hrvatski olimpijski odbor koji je utemeljio nagradu koja nosi njegovo ime. Dodjeljuje se svake godine kao priznanje za životno djelo pojedincima ili udrugama koji su tijekom duljeg razdoblja djelovanja pridonijeli razvoju sporta na lokalnoj razini.

*Serijal je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti

---

Ako imate priču javite se na urednik@kodex.hr.

Ključne riječi:

[sport](#)

[hrvatski sportaši](#)

[Olimpijske igre](#)

[Milan Neralić](#)

[HOO](#)

Podijelite

Prethodni članak

Samo čudo može zaustaviti Hrvatsku na putu do SP-a, Dalić

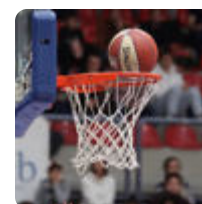

oprezan

Sljedeći članak

Košarkaški klub Cibona donio odluku o povlačenju iz ABA 2 lige

Pretraga ...

Povezane vijesti

SPORT

Zlatko Mateša ostaje na čelu HOO-a

📅 04 LISTOPADA 2024 ⌚ 3 MINUTE

SPORT

Barbara Matić nova predsjednica Komisije sportaša HOO-a

📅 31 LISTOPADA 2024 ⌚ 1 MINUTA

SPORT

Hrvatski olimpijski odbor i drugi savezi dobivaju značajnu potporu za 2025. godinu

📅 23 SIJEČNJA ⌚ 1 MINUTA

Kategorije

VIJESTI

GOSPODARSTVO

SPORT

ZDRAVLJE

KULTURA

ZNANOST

SHOWBIZ

Kodex.hr internetski portal okuplja aktualne vijesti na jednom mjestu. Pratite aktualnosti i događanja iz gospodarstva, društvenog, političkog, kulturnog i sportskog života.

Kategorije

Vijesti

Gospodarstvo

Sport

Zdravlje

Kultura

Znanost

Showbiz

Oglašavanje

marketing@kodex.hr

Informacije

Impressum

Opći uvjeti korištenja

[Impressum](#)

[Opći uvjeti korištenja](#)

[Postavke kolačića](#)

© 2024 kodex.hr